

770
— let —
Havlíčkův Brod
Tady žije příběh.

Lakomcův trest

Petr Bobek

*pohádková adaptace pověsti
O zjevu strašidelném*

Lakomcův trest

Za dávných dob žil v Německém Brodě člověk, který byl velmi lakomý. Měl spoustu peněz, ale nechával si je jen pro sebe. Ze svého bohatství nechtěl nikomu dát ani pětník. Když za ním přišli lidé prosit o almužnu, s křikem je vyhnal. A dokonce nedal nic ani vlastním dětem a příbuzným.

Sousedé o něm říkali, že lakoty má v sobě víc, než kolik je vody v řece Sázavě. A kdyby na to přišlo, nechal by si pro peníze vrtat koleno — jak říká jedno přísloví.

Těch k němu vlastně sedělo víc. Hlavně ta, která o lakomcích říkájí, že svou povahou nejvíc ubližují ne druhým, ale sami sobě. Protože pokud někdo myslí jenom na sebe a nepomáhá těm, kteří to potřebují, tak nikdy nenajde štěstí.

Tady to platilo určitě. A několikanásobně.

Čím víc peněz boháč měl, tím hůř se cítil. Každou vteřinu — od rána do večera a od večera do rána — se bál, že mu bohatství někdo vezme. Dokonce se dlouhé roky nedokázal v klidu vyspat. Někdy se vzbudil i pětkrát za noc, vyskočil z postele a běžel se podívat, jestli jsou peníze na svém místě.

Děsila ho jen představa, že se jich dotkne někdo cizí. A kdyby mu je ukradli? To by byla jeho smrt. Proto je pořád přesouval jinam. Ukryval je na dno skříně, druhý den pod postel, třetí den pod uvolněné prkno v podlaze.

Nakonec si na cennosti pořídil nedobytnou truhlu na deset zámků. Ačkoliv však byla zamčená na několik západů a muž klíče nedal z ruky, pořád měl strach, že peníze někdo najde. Dny a noci tak trávil tím, že u skřýše seděl jako stráž.

Tím majetek uhlídal. Na druhou stranu ale přicházel o něco daleko cennějšího: o vlastní život.

Za jeho lakomství ho zavrhl rodina, přátelé i všichni sousedé. Neměl žádné vzpomínky, protože kromě hlídání peněz nic neprožil. A jednoho dne zemřel úplně sám a nikomu to nebylo líto.

Bez známek života ho našli v ložnici a pohřbili do hrobu u brodského kostela Nanebevzetí Panny Marie. U něj odpočívali i další lidé.

Jenže lakomci odpočinek a klid souzený nebyl. Jak se během života neustále bál o peníze a hlídal je — jak se kvůli nim budil ze spaní —, zůstalo mu to i po smrti.

Často tak neklidně vstával z hrobu, aby hřbitovní bránou odešel ke svému domu — zkontrolovat, že zlaťáky jsou stále ukryté. A že je nikdo, ani jeho děti, neobjevil.

Několik lidí mrtvého při posmrtné obchůzce vidělo nebo slyšelo. Už druhý den po pohřbu sousedé měli pocit, že se z místa, kde dřív bydlel, ozývá strašný hluk.

Přehraboval snad svoje věci?

Tu noc, kdy opět vycházel z hrobu, jej spatřil hlásný. Stál ve věži kostela a střežil město, které spalo. Chránil ho a varoval před požáry, nepřítelem nebo zloději.

Mrtvý vylezl z hrobu a po chvíli zahodil bílý rubáš, který měl na sobě. Prošel bránou a zamířil ke svému domovu.

Hlásný seběhl z věže dolů. Ne, aby mrtvého pronásledoval. Ale protože ho něco zaujalo. Ten odhozený kousek oblečení.

Bílý rubáš.

Vzal ho a vystoupal s ním do věže. Aby mohl lidem říkat, že oloupil největšího lakomce v celém kraji. Když ne o peníze, tak alespoň o oděv, ve kterém ležel v hrobě.

Když se mrtvý vrátil, rubáš hledal. Ale marně. Neviděl ho ani u hrobu, kam ho pohodil, ani jinde, kam ho mohl zavát třeba vítr. Pomalu obešel hřbitov. Až dostal nápad podívat se nahoru. Zaklonil hlavu a svůj zrak upřel na věž.

Tam stál hlásný. Lakomci došlo, že nikdo jiný oblečení vzít nemohl. Proto na něj zavolal: „Dej mi můj rubáš!“

Výkřik zněl děsivě, ale hlásného nepolekal.

„Nedám,“ zakřičel seshora.

Mrtvý příkaz zopakoval: „Dej mi můj rubáš!“

I tentokrát se ozvalo jedno jediné slovo: „Nedám.“

Umrlec tak zakřičel naposled: „Dej mi můj rubáš!“

Odpověď i tentokrát zněla stejně. Slovem na pět písmen, jasně říkajícím, že hlásný si oděv ze světa mrtvých ponechá.

„Nedám.“

Mrtvý pochopil, že muže nahoře nepřesvědčí. Ale rubáš musel mít zpátky. Bez něj by se znovu nemohl vrátit do hrobu.

Vezme si ho. Sám si pro něj dojde.

Přešel ke vstupu do věže a začal stoupat nahoru. Schod po schodu. Zdolal jich deset, dvacet... Postupoval výš a výš. Jeho kroky duněly celým kostelem.

Hlásný zatím opatrně sestoupil, aby se podíval, kde mrtvola je. Bál se. Srdce mu silně bušilo. Neodvažoval se dýchat. Byly to nejhorší okamžiky v jeho životě. Neměl kam utéct a blížila se k němu mrtvola. Přemýšlel, jak se zachrání.

V zoufalé chvíli ho napadlo řešení. Zvon. No ovšem. Ten největší široko daleko.

Jmenoval se Vilém. Zazvoní na něj a přivolá si pomoc. Lidé se seběhnou a zachrání ho. A navíc... Zvony byly pro mrtvé a duchy pohromou. Nejen kvůli hlasitým úderům, ale i kvůli posvátnosti.

Hlásný seběhl do zvonového patra. Ještě slyšel, jak se mrtvola blíží. Na nic nečekal. Zatáhl za lano. Srdce zvonu se dalo do pohybu. Chvilí naprázdno, pak konečně udeřilo.

Lakomec v tom momentě pocítil strašnou bolest. Ztuhl a jeho svět potemněl.

Padl bezvládně na schody.

Hlásný se vrátil na věž. Na mrtvého se neodvažoval jít podívat.

Dole pod kostelem uviděl několik lidí. Zavolal na ně, aby šli nahoru.

Poslechli a pomalu se vydali za ním. Když na schodišti našli bezvládné tělo, vykřikli hrůzou. Vzali ho a odnesli dolů. Lakomce do jeho hrobu ale nevrátili. Zakopali ho za hradbami. Odtud se už nikdy nevrátil.

Jenže lakomství ho tížilo dál. Pořád se mu zdálo o penězích, které ale na onom světě nejsou důležité. Ani trochu. Ovšem on na ně neustále myslel, stejně jako to čeká všechny, kteří nikomu nedají ani pětník, nepomáhají druhým a vyhání je, když prosí u jejich dveří.

Bude se mu o majetku zdát po věky věků. Dokud jeho poklad nenajde někdo jiný a nebude z něho mít užitek.

Truhla se zlaťáky je pořád někde ve městě. Dobře schovaná. Ale možná ji jednou někdo objeví.

Nebudete to třeba vy?